?ükran Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *?ükran Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=31234

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

?ükran Ölçe?i, Ferhat Karda? ve ?rfan Yalç?n (2019) taraf?ndan Türk kültürüne özgü minnettarl?k ve genel ?ükran düzeylerini ölçmek amac?yla geli?tirilmi? özgün bir psikometrik araçt?r. Bu ölçek, bireylerin ya?amlar?ndaki olumlu olaylar? takdir etme, ba?kalar?n?n iyiliklerini fark etme ve genel ya?am memnuniyetini ifade etme e?ilimlerini de?erlendirmektedir. Ölçe?in geli?tirilme süreci, kapsaml? bir geçerlik ve güvenirlik çal??mas?n? içermektedir.

Ölçek, pozitif psikoloji alan?ndaki ara?t?rmac?lar için önemli bir kaynak sa?lamakta olup, ?ükran?n bireysel iyi olu? üzerindeki etkilerini incelemeyi amaçlamaktad?r. Be?li Likert Ölçe?i format?nda yan?tlanan bu araç, yeti?kin popülasyonunda kullan?lmak üzere tasarlanm??t?r ve sa?lam psikometrik özelliklere sahiptir.

Anahtar Kelimeler

?ükran Ölçe?i, ?ükran, Minnettarl?k, Pozitif Psikoloji, Ölçek Geli?tirme, Geçerlik, Güvenirlik.

Yazarlar

Ferhat Karda?, ?rfan Yalç?n

Amaç

?ükran Ölçe?i'nin temel amac?, bireylerin ya?am olaylar?na kar?? gösterdikleri minnettarl?k e?ilimini ve genel ?ükran düzeylerini bilimsel yöntemlerle ölçebilecek, kültürel aç?dan geçerli ve güvenilir bir araç olu?turmakt?r. Ölçek, mevcut uluslararas? ?ükran ölçme araçlar?n?n kültürel adaptasyon zorluklar?n? a?arak, do?rudan Türkçe literatür için özgün bir çözüm sunmay? hedeflemi?tir.

Bu ölçek, özellikle pozitif psikolojide yap?lan deneysel ve korelasyonel çal??malarda, ?ükran?n ruh sa?l???, ki?isel geli?im ve ya?am kalitesi gibi önemli de?i?kenlerle ili?kisinin ara?t?r?lmas?nda standart bir ölçüm arac? olarak kullan?lmak üzere tasarlanm??t?r.

Yap?

Ölçek, pozitif psikolojinin temel yap?lar?ndan biri olan **?ükran** (Minnettarl?k) yap?s?n? ölçmektedir. ?ükran, sadece anl?k bir duygu durumu de?il, ayn? zamanda bireyin hayat?ndaki olumlu unsurlara odaklanma, bu unsurlar?n kayna??n? d??sal faktörlere (di?er insanlar, Tanr?, evren) atfetme ve bu iyilikler kar??s?nda minnet hissetme e?ilimi olarak kavramsalla?t?r?lm??t?r.

Geli?tirme çal??mas?, ?ükran?n hem ki?ileraras? (ba?kalar?n?n iyiliklerine kar?? duyulan minnet)

ARABPSYCHOLOGY.COM

hem de varolu?sal (hayat?n kendisine ve sahip olunanlara kar?? duyulan memnuniyet) boyutlar?n? kapsayan maddelerle, bu çok boyutlu yap?y? Türk kültüründe geçerli bir ?ekilde temsil etmeyi amaçlam??t?r. Faktör analizleri, ölçe?in yap?sal bütünlü?ünü destekleyici sonuçlar ortaya koymu?tur.

Geçerlik

?ükran Ölçe?i'nin geçerlik analizleri, ölçe?in gerçekten ?ükran kavram?n? ölçtü?ünü göstermek üzere yap?sal geçerlik üzerine yo?unla?m??t?r. Orijinal makalede (Karda? & Yalç?n, 2019), yap? geçerli?ini desteklemek amac?yla Aç?mlay?c? ve Do?rulay?c? Faktör Analizleri kullan?lm??t?r.

Faktör analizleri sonuçlar?, maddelerin teorik beklentilere uygun olarak yüklenim gösterdi?ini ve ölçe?in kabul edilebilir uyum iyili?i indekslerine sahip oldu?unu belirtmektedir. Ayr?ca, ölçüt ba??ml? geçerlik kan?t? olarak, ölçek puanlar?n?n ilgili psikolojik yap?larla (örne?in, ya?am doyumu) anlaml? korelasyonlar sergiledi?i bildirilmi?tir. Detayl? geçerlik katsay?lar? ve istatistiksel sonuçlar, orijinal kaynak makalede mevcuttur.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenirlik çal??malar?, ölçümlerin tutarl?l???n? ve kararl?l???n? de?erlendirmi?tir. Geli?tirme çal??mas?nda, ölçe?in iç tutarl?l???n? hesaplamak için Cronbach Alfa katsay?s? kullan?lm??t?r. Bu katsay?n?n, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? ne kadar homojen bir ?ekilde ölçtü?ünü gösteren yüksek de?erlere sahip oldu?u rapor edilmi?tir.

Yüksek iç tutarl?l?k katsay?lar?, ?ükran Ölçe?i'nin güvenilir bir ölçüm arac? oldu?unu kan?tlamaktad?r. Güvenirlik analizlerinin tam sonuçlar? ve muhtemel test-tekrar test güvenirlik de?erleri için, ara?t?rmac?lar?n 2019 tarihli makalesine ba?vurulmas? gerekmektedir.

Faktör Analizi

Ölçe?in yap?sal geçerli?ini desteklemek amac?yla yap?lan faktör analizleri, ?ükran yap?s?n?n boyutlar?n? ortaya ç?karm??t?r. Çal??mada ilk olarak Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) uygulanarak maddelerin faktör yap?s? ke?fedilmi?, ard?ndan elde edilen faktör yap?s? Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) ile test edilmi?tir.

DFA sonuçlar?, modelin veri ile uyumunun kabul edilebilir düzeyde oldu?unu göstermi? ve ölçe?in maddelerinin teorik beklentilere uygun olarak tek bir faktör alt?nda m? yoksa birden fazla faktör alt?nda m? topland???na dair güçlü kan?tlar sunmu?tur. Bu analizler, ?ükran Ölçe?i'nin Türk örnekleminde güçlü ve istikrarl? bir psikometrik yap?ya sahip oldu?unu do?rulam??t?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Ölçüm Arac?

Test Çe?idi: Geli?tirme

Format: Öz bildirim raporu. Maddeler, kat?l?mc?lar?n kendilerine ne kadar uygun oldu?unu belirttikleri bir dereceleme sistemiyle yan?tlan?r.

Mevcut Dil: Türkçe.

Popülasyon Grubu: Yeti?kinler.

Ya? Grubu: Genç ve orta ya? yeti?kinler (Orijinal çal??ma, genellikle üniversite ö?rencileri ve genel yeti?kin örneklemi üzerinde yürütülmü?tür).

Popülasyon Detaylar?: Ölçek, Türkiye'deki çe?itli demografik ve sosyoekonomik gruplardan elde edilen örneklemler üzerinde standardize edilmi?tir.

Test Metodolojisi: Ölçek, 5'li Likert Ölçe?i kullan?larak derecelendirilir. Yan?t seçenekleri 1 (**kesinlikle kat?lm?yorum**) ile 5 (**kesinlikle kat?l?yorum**) aras?nda de?i?mektedir. Toplam puan, bireyin genel ?ükran düzeyini yans?t?r; yüksek puan, yüksek ?ükran düzeyine i?aret eder.

Anahtar Kelimeler

Minnettarl?k, ?ükran, Öz Bildirim Ölçe?i, Psikolojik Ölçüm, Likert Tipi, Ya?am Doyumu, Geçerlik, Güvenirlik.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Orijinal kaynakta belirtilmemi?tir.

?leti?im E-posta Adresleri: Ferhat Karda?: kardas-90@hotmail.com

Yaz??ma Adresi: Orijinal kaynakta tam yaz??ma adresi belirtilmemi?tir.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

?ükran Ölçe?i, **2019** y?l?nda yay?mlanan makale ile bilimsel kullan?ma sunulmu?tur. Akademik ve ara?t?rma amaçl? kullan?mlar için genellikle orijinal makaleye (Karda? & Yalç?n, 2019) uygun at?f yap?lmas? beklenir. Klinik veya ticari amaçl? kullan?mlar için sorumlu yazar Ferhat Karda? ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir.

Ölçe?in orijinal makalesi DergiPark platformunda eri?ilebilir durumdad?r. Ölçe?in orijinal PDF dosyas? da a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir: sukran-olcegi-toad.pdf

ARABPSYCHOLOGY.COM

Kaynaklar

Karda?, F. ve Yalç?n, ? . (2019). ?ükran Ölçe?inin geli?tirilmesi: Geçerlik ve güvenirlik çal??mas?. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi, 18*(69), 13-31. doi: 10.17755/esosder.406306
Makalenin orijinal ba?lant?s?: dergipark.gov.tr

?ükran Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

4) Geçmi?te benim için yapt?klar?ndan dolay? **?ükran** duydu?um insanlar var.
9) Çevremdeki insanlar?n olumlu yönlerini fark etti?imde bunu onlara ifade ederim.
19) Hayatta hak etti?im pek çok ?eyi elde etti?imi dü?ünürüm.
24) Dünyaya bakt???mda **?ükran** duyulacak birçok ?eyin oldu?unu görürüm
25) Hayat?m?n memnun oldu?um yönleri ?ikâyetçi oldu?um yönlerinden fazlad?r

ARABPSYCHOLOGY.COM